

N:o 35.

Af herr **Anderson, Albert**, *angående ändring i gällande bestämmelser om pensionering af folkskolelärare m. m.*

Med anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående lönereglern för lärare vid folkskolor får jag aflämna följande motion.

Enligt kungl. reglementet för folkskolelärarnes pensionsinrättning den 30 november 1866 är hvarje skolområde i riket, där högre folkskola underhålles, för hvar och en af dess läraretjänster, så ock hvarje skoldistrikt, för där varande ordinarie läraretjänster vid egentlig folkskola, förbundet till delaktighet i pensionsinrättningen för den lön lärare åtnjuter, eller hvaraf han på grund af tjänstålder enligt gällande författning äger att komma i åtnjutande, hvilken delaktighet dock icke i något fall må öfverstiga ett tusen kronor. Till följd af de afföningsbestämmelser, som jämlikt kungl. kungörelsen den 13 juni 1902 meddelats, uppgår numera delaktighetsbeloppet för hvarje läraretjänst till nyssnämnda summa.

Hel pension utgår för närvarande med tre fjärdedelar af delaktighetsbeloppet och utgör alltså 750 kronor.

Enligt 14 § i 1866 års kungl. reglemente inträdde rätt till hel pension vid uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänstår, men denna bestämmelse ändrades på grund af enskild motion af 1876 års Riksdag och kungl. kungörelsen den 24 november samma år sålunda, att rätt till hel pension nu mera inträder redan vid uppnådda 55 lefnads- och 30 tjänstår. Till jämförelse anser jag mig böra nämna, att enligt kungl. kungörelsen den 27 augusti 1904 pension tillkommer manlig

Bih. till Riksd. Prot. 1906. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 23 Häft. (N:o 35.)

lärare vid rikets allmänna läroverk först vid uppnådda 65 lefnads- och 35 tjänstår samt ämneslärarinna vid samma läroverk vid uppnådda 55 lefnads- och 25 tjänstår. Med skäl skulle kunna ifrågasättas, att i likhet med hvad ursprungligen varit förhållandet folkskolelärares lefnadsålder för rätt till pension höjdes till 60 år, hvarigenom en afsevärd minskning i det till ej mindre än 622,873 kronor uppgående anslag, som staten årligen får vidkännas för folkskolelärares pensionering, skulle åstadkommas, men med afseende på de skäl, som år 1876 anfördes för pensionsålderns sänkning från 60 till 55 lefnadsår, tilltror jag mig icke för närvarande yrka på någon ändring i nu gällande bestämmelse i detta hänseende.

Enligt den af Kungl. Maj:t föreslagna löne- och pensionsregleringen skall, på sätt af statsrådsprotokollet inhämtas, delaktighetsbeloppet i pensionsinrättningen ökas från nuvarande 1,000 kronor till 1,350 kronor för läraretjänst och 1,200 kronor för lärarinnetjänst samt den nu bestämda helpensionen 750 kronor ökas för lärare till 1,013 kronor och för lärarinna till 900 kronor. Äfven om lärare och lärarinna, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, förpliktas att årligen betala $2\frac{1}{2}$ procent å delaktighetsbeloppet, komme statens redan förut högst betydliga anslag till folkskolelärares pensionering att efter den föreslagna pensionsförhöjningen ej obetydligt ökas, och ökningen af detta anslag har i den kungl. propositionen föreslagits till 49,993 kronor.

Då det är tydligt, att en man, som uppnått 55 år och ej lider af sjukdom, ännu är fullt arbetsför samt att folkskolelärare, som vid nämnda ålder afgår med pension, således kan genom arbete å annat område än inom folkskolan förskaffa sig inkomst, måste en pension motsvarande tre fjärdedelar af lönen vara nödigt hög. Inom statsförvaltningen utgör pensionen i allmänhet omkring två tredjedelar af aflöningen. Därest pensionen bestämmes till denna andel af aflöningen, skulle pensionsbeloppet utgöra för lärare 900 kronor och för lärarinna 800 kronor och alltså äfven i sådant fall öfverstiga det nuvarande beloppet af hel pension.

Då den inkomst, som tillgodokommer pensionsinrättningen genom den föreslagna afgiften af $2\frac{1}{2}$ procent å delaktighetsbeloppet, kan antagas komma att betäcka kostnaden för den förhöjda pensioneringen, om pensionen bestämmes till två tredjedelar af delaktighetsbeloppet, synes någon förhöjning af anslaget till folkskolelärares pensionering icke vara erforderlig.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får jag föreslå:

1:o) att hel pension såväl för folkskolelärare som för folkskolelärarinna må bestämmas till två tredjedelar af delaktighetsbeloppet; och

2:o) att Kungl. Maj:ts förslag om höjning af anslaget »Bidrag till folkskolelärares pensionering» med 49,993 kronor icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 21 mars 1906.

Alb. Anderson.
